

Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

Children, Young People and Education Committee

Jeremy Miles AS

Gweinidog y Gymraeg ac Addysg

Vaughan Gething AS

Gweinidog yr Economi

20 Medi 2023

Dilyniant o'r sesiwn gydweinigol ddiweddar

Annwyl Jeremy a Vaughan,

Diolch am ddod i roi tystiolaeth i'r Pwyllgor ar 5 Gorffennaf. Rydym yn gwerthfawrogi eich bod yn bresennol cyn gwyliau'r haf.

Yn dilyn y sesiwn, mae gennym rai meysydd yr hoffem gael rhagor o wybodaeth amdanynt, gan gynnwys:

- cyfraddau gostwng o ran prentisiaethau;
- fframweithiau gradd-brentisiaethau;
- cyngor ar yrfaeodd; a
- Syniadau Mawr Cymru.

Cyfraddau gostwng o ran prentisiaethau

---

1. Yn ystod y sesiwn, gwnaethom ofyn am y gostyngiad yn nifer y bobl sy'n cwblhau eu prentisiaethau, a gostyngodd cyfraddau cystadlu o 80.9% yn 2018-2019 i 66.3% yn 2021-22. Yn ystod y sesiwn, dywedodd Gweinidog yr Economi fod y dystiolaeth gychwynnol yn dangos mai pwysau costau byw yw un o'r prif ffactorau ar gyfer y gostyngiad hwn. Nododd hefyd fod hwn yn destun pryder, a'n bod yn dal eisiau deall y graddau y mae hyn yn wir, ac a yw'n fwy na'r argyfwng costau byw ai peidio.

Senedd Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN

SeneddPlant@senedd.cymru

senedd.cymru/SeneddPlant

0300 200 6565

Welsh Parliament

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN

SeneddChildren@senedd.wales

senedd.wales/SeneddChildren

0300 200 6565

2. Rydym yn pryderu y gallai'r targed o greu 125,000 o brentisiaethau ar gyfer pob oed gael ei effeithio gan ffactorau sy'n achosi'r cynnydd hwn yn y gyfradd ostwng. Nodwn fod y llinell amser ar gyfer y targed hwn wedi'i hymestyn o flwyddyn, ond rydym yn pryderu y gallai'r pwysau ehangach ar bobl i sicrhau cyflogaeth â thâl amser llawn effeithio ar ba mor atyniadol yw prentisiaethau. Gallai'r pwysau i dalu biliau ar hyn o bryd fod yn drech na buddion ariannol tymor hwy cwblhau prentisiaeth.

3. A allwch amlinellu pa waith rydych chi'n ei wneud i ddeall yn well y rhesymau sy'n sail i'r gostyngiad yn y cyfraddau, ac a allwch chi ymrwymo i rannu'r gwaith hwn gyda ni? Hoffem hefyd gael rhagor o wybodaeth am sut mae Llywodraeth Cymru yn gweithio i gefnogi ac annog pobl i fanteisio ar brentisiaethau fel opsiwn deniadol, yn enwedig yn ystod yr argyfwng costau byw presennol.

Gradd-brentisiaethau

---

4. Buom yn trafod gradd-brentisiaethau ac ehangu posibl nifer y fframweithiau gradd-brentisiaeth. Yn ystod y sesiwn, cadarnhaodd Gweinidog yr Economi y byddai'r fframweithiau rheilffyrdd "ar-lein" ym mis Medi 2024, gyda gwaith adeiladu a digidol yn dilyn ym mis Medi 2025. Diolch am eich **nodyn ychwanegol ar estyn prentisiaethau** gradd a drafodwyd gennym yn ein cyfarfod ar 14 Medi.

Cyngor ar yrfaeodd

---

5. Diolch am roi'r **data i ni ar y cyswllt rhwng Gyrfa Cymru a phobl ifanc ag anghenion dysgu ychwanegol**. Trafodwyd hyn yn ein cyfarfod ar 14 Medi.

6. Fel y nodwyd yn ystod y sesiwn, codwyd pryderon ynghylch ansawdd ac ehangder y cyngor gyrfaoedd sy'n cael ei roi i bobl ifanc ag anableddau fel rhan o'n hymchwiliad: **A yw plant a phobl ifanc anabl yn cael mynediad cyfartal at addysg a gofal plant?** Byddwn yn parhau i edrych yn fanwl ar hyn fel rhan o'r gwaith hwnnw, ond ar hyn o bryd, byddem yn croesawu rhagor o wybodaeth am sut y gall Llywodraeth Cymru sicrhau y gall plant a phobl ifanc ag anableddau gael y cyngor gyrfaoedd o'r ansawdd gorau i sicrhau y gallant ddilyn y cyfleoedd addysg a gyrfa cywir sy'n bodloni eu dyheadau.

7. Roedd hwn hefyd yn fater a godwyd pan ymwelais â Phrifysgol Caerdydd ar ran y Pwyllgor yn gynharach eleni, i gael gwybod rhagor am y **Prosiect Engage to Change**. Clywais yn uniongyrchol am sut nad yw pobl ag anableddau dysgu bob amser yn cael cynnig yr un cyfleoedd â'r boblogaeth ehangach a gwelais sut y gall prosiectau fel Engage to Change ehangu gorwelion ac agor cyfleoedd gyrfa na fyddai wedi bod ar gael fel arall.

Syniadau Mawr Cymru

---

8. Byddem hefyd yn croesawu cael rhagor o wybodaeth am sut y caiff Syniadau Mawr Cymru ei hyrwyddo, lefelau'r nifer sy'n manteisio arno, a'r canlyniadau neu unrhyw werthusiad cyfredol o ran y rhaglen.

Byddwn yn gwerthfawrogi pe gallech ddarparu ymateb erbyn 10 Tachwedd.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Gadeirydd Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig oherwydd bod y materion hefyd yn berthnasol i gylch gwaith y Pwyllgor hwnnw.

Yn gywir

Jayne Bryant AS

Cadeirydd

Cc: Paul Davies AS, Cadeirydd, Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu yn Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

